

برای زنان خیرخواهی داشته باشید

«عَنْ عَمْرِو بْنِ الْأَحْوَصِ قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي أَنَّهُ شَهِدَ حَجَّةَ الْوُدَاعِ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَحَمَدَ اللَّهَ وَأَثْنَى عَلَيْهِ وَذَكَرَ وَوَعظَ فَذَكَرَ فِي الْحَدِيثِ قِصَّةً فَقَالَ «أَلَا وَاسْتَوْصُوا بِالنِّسَاءِ خَيْرًا فَإِنَّمَا هُنَّ عَوَانٌ عِنْدَكُمْ لَيْسَ تَمْلِكُونَ مِنْهُنَّ شَيْئًا غَيْرَ ذَلِكَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَاحِشَةٍ مُبَيَّنَةٍ فَإِنْ فَعَلْنَ فَاهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ وَاضْرِبُوهُنَّ ضَرْبًا غَيْرَ مُبْرِحٍ فَإِنْ أَطَعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا أَلَا إِنَّ لَكُمْ عَلَى نِسَائِكُمْ حَقًّا وَلِنِسَائِكُمْ عَلَيْكُمْ حَقًّا فَأَمَّا حَقُّكُمْ عَلَى نِسَائِكُمْ فَلَا يُؤْتِنَنَّ فُرُشَكُمْ مَنْ تَكْرَهُونَ وَلَا يَأْذَنَنَّ فِي بَيْوتِكُمْ لِمَنْ تَكْرَهُونَ أَلَا وَحَقُّهُنَّ عَلَيْكُمْ أَنْ تُحْسِنُوا إِلَيْهِنَّ فِي كِسْوَتِهِنَّ وَطَعَامِهِنَّ»

(رواه الترمذی و قال حدیث حسن صحیح)

ترجمه: از عمرو بن احوص جشمی رضی الله عنه روایت شده است که او در حجه الوداع از پیامبر صلی الله علیه وسلم شنید، بعد از آن که حمد و ثنا فرمود و تذکر داد و پند و موعظه کرد، فرمود: آگاه باشید و در مورد زنان تان توصیه خیر مرا قبول کنید؛ زیرا آنان اسیرانی در دست شما هستند و شما مالک هیچ چیز از آن‌ها جز آن (پیوند زناشویی و حفظ مال و ناموس‌شان) نیستید، مگر این‌که کار آشکاری (مانند نشوز و نافرمانی و سوء معاشرت) انجام دهند، که اگر چنین کردند، از همبستری با آن‌ها دوری کنید و (اگر مطمئن بودید که تأثیری دارد) آرام و غیر شدید آنان را بنزید، اگر مطیع شدند، دیگر به ضرر ایشان راهی (برای ایراد و اشکال تراشی و آزار و زدن‌شان) در پیش نگیرید و اقدامی نکنید. آگاه باشید! شما بر زنان خود حقی دارید و زنان تان نیز بر شما حقی دارند؛ حق شما بر ایشان این است که فرش شما را برای کسانی که نمی‌خواهید پهن نکنند و کسانی را که دوست ندارید، به خانه شما راه ندهند و حق ایشان بر شما آن است که در فراهم آوردن لباس و غذا (و نیازهای دیگر زندگی آن‌ها و معاشرت) از آن‌ها دریغ نکنید.

شرح حدیث:

در تحفة الآخوذی شرح ترمذی وغیره شروح آمده است: لفظ "أَلَا" حرف تنبیه است. لفظ "وَأَسْتَوْصُوا" تأکید در قبول توصیه و نصیحت است. لفظ "إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ" استثناء می کند، زنانی را که فحشاء آشکار نمایند: مثل: سرکشی، برخورد زشت و بی عفتی لفظ "فَإِنْ فَعَلْنَ فَأَهْجُرُوهُنَّ" یعنی اگر صفات زشت فوق در زنان بود، اول از بستر خوابشان دوری کنید. دوم: اگر اصلاح نشدند، آنها را بزنید؛ ولی زنی که بدون زخم و عیوب بوده و از طاقت بالا نباشد. و لفظ "فَرُشَكُمْ مَنْ تَكَرَّهُونَ" طیبی گفته است: برای هیچ کسی از مرد و زن اجازه نیست که در منازل زوجین داخل شود.

یقیناً الله سبحانه و تعالی حیات زوجیت را یک حیات معاشرت و مصاحبت قرار داده است که یک دیگر خود را به شکل تام و در همه امور زندگی همراهی می کنند؛ همراهی و مصاحبتی که در آن یکی بر دیگری مطمئن می باشد، زیرا الله سبحانه و تعالی این زوجیت را محل اطمینان قرار داده است. فلهدذا همیشه الله سبحانه و تعالی به حسن معاشرت بین زوجین توصیه فرموده اند، و بر شوهران لازم است تا در معاشرت با زنان شان احسان داشته باشند. به همین خاطر است که الله سبحانه و تعالی قیادت شوهر را بالای زن لازمی ساخته است و شوهران را بر زنان مسلط گردانیده است. قسمی که الله سبحانه و تعالی می فرماید:

﴿الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ﴾

[نساء: ۳۴]

ترجمه: مردان بر زنان سرپرست/اند(و در جامعه کوچک خانواده، حق رهبری دارند و صیانت و رعایت زنان بر عهده ایشان است).

توضیح موضوع:

این است گنجینه های نظام اجتماعی که الله سبحانه و تعالی آن را در قرآن کریم برای ما لازمی و مقرر کرده است، چنان نظامی که اگر مراعات و تطبیق شود، هرگز زنان در آن جامعه خوار و ذلیل نمی شوند؛ قسمی که امروز است، هرگز شقاوت و زندگی تنگ برای شان نمی بود.

در نهایت، یقین ما بر این است که الله سبحانه و تعالی از جانب خود برای ما وعده کرده است و او سبحانه و تعالی خلاف وعده نمی کند، و ما ان شاء الله بشارت های نصرت را می بینیم که در افق ها می تابد. می دانیم که دولت اسلامی یعنی دولت به منهج خلافت راشد ان شاء الله اقامه شدنی و فراگیر قاب قوسین خواهد شد و در آن روز مؤمنین را به نصرتی از جانب الله سبحانه و تعالی فرح و شادمانی ست.